

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади на 2024 рік

З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації економіка України функціонує в умовах безпрецедентних безпекових викликів. Таких масштабів руйнувань країна не бачила з часів Другої світової війни. Країна-агресор з першого дня війни зосередила значні зусилля на руйнуванні об'єктів цивільної, критичної інфраструктури, виробництв та промислових комплексів, відновлення яких потребує значних інвестицій, зусиль та часу. Багато підприємств призупинили свою роботу через безпосередню військову загрозу, або через заблокований доступ до ринків збуту чи сировини. Також геноцидний тип ведення війни Російською Федерацією супроводжується масовими військовими злочинами її армії проти людяності, що призвело до міграції та внутрішнього переміщення близько 11 - 12 мільйонів українців. Із початку повномасштабного вторгнення немає жодної галузі в країні, яка б прямо або опосередковано не зазнала втрат від російської агресії. На цьому фоні відбувається кардинальна зміна не лише системи міжгалузевих зв'язків, а й структури економіки в цілому.

Додатковим викликом для аналізу та прогнозування економічного розвитку є складність оцінки поточної ситуації, оскільки статистична інформація з початку повномасштабного вторгнення є суттєво обмеженою та публікується із затримкою у часі. За таких умов джерелами альтернативної інформації є дані за окремими секторами економіки та результати опитування підприємств, що проводяться різними організаціями.

Процес формування бюджету Коцюбинської селищної громади на 2024 рік, як і всіх місцевих бюджетів, проходить у важких умовах повномасштабного воєнного вторгнення та правового режиму воєнного стану, що продовжуються в Україні. Негативні наслідки цих подій зумовлюють загострення проблем сталого та збалансованого розвитку територіальних громад. Отже, в діяльності місцевого самоврядування виникають специфічні вимоги та обмеження економічного та фінансового змісту. Лише послідовна та адаптована до несприятливих зовнішніх умов система планування місцевих бюджетів здатна забезпечити результативність бюджетного регулювання, створити умови для відновлення прийнятної динаміки фінансово-бюджетних показників на місцевому рівні. Найвні виклики зумовили необхідність надзвичайно зваженого підходу до визначення напрямів використання бюджетного ресурсу. Організація бюджетного планування відбулася на засадах єдності підходів, відповідальності, інформаційної прозорості та ефективності, що забезпечить реалізацію повноважень місцевого самоврядування на шляху досягнення стратегічних і програмних цілей стабілізації, відновлення та розвитку. Під час складання місцевого бюджету на 2024 рік, а також бюджетних запитів на 2024-2026 роки сформовано цілі відповідно до цілей та пріоритетів, визначених прогнозними і програмними документами економічного та соціального розвитку, а також ураховано інші стратегічні рішення, прийняття яких викликано воєнним часом, зокрема:

щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України (виступ Президента України у парламенті 28.12.2022);

Плану України в рамках програм підтримки Європейського Союзу «Український фонд» на 2024-2027 роки; Формули миру, представлені Президентом України; Української доктрини.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» визначено наступні соціальні стандарти:

- **прогнозний розмір мінімальної заробітної плати:**

з 01 січня 2024 року - 7 100 грн, з 01 квітня 2024 року - 8 000 грн;

з 01 січня 2025 року - 8 370 грн;

з 01 січня 2026 року - 8 956 грн;

- **прогнозний посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:**

з 01 січня 2024 року - 3 195 грн, з 01 липня 2024 року - 3 600 грн;
 з 01 січня 2025 року - 3 766 грн;
 з 01 січня 2026 року - 4 030 грн;

прожитковий мінімум:

Показник	2024 рік	2025 рік	2026 рік
на одну особу, грн	2 920	3 183	3 431
для дітей віком до 6 років, грн	2 563	2 794	3 012
для дітей віком від 6 до 18 років, грн	3 196	3 484	3 756
для працездатних осіб, грн	3 028	3 301	3 558
для осіб, які втратили працездатність, грн	2 361	2 573	2 774

Оцінка показників доходів

Визначення обсягу ресурсу бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади на 2024 рік здійснено з дотриманням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України з урахуванням прийнятих законодавчих змін. Під час планування дохідної частини місцевого бюджету на 2024 рік у частині податкових і неподаткових надходжень та інших доходів розраховано з урахуванням:

1) основних прогнозних макропоказників на 2023–2026 роки, які надіслано листом Мінекономіки від 29.06.2023 № 3011-05/31540-03.

2) норм Бюджетного та Податкового кодексів України, рішенням Коцюбинської селищної ради про встановлення місцевих податків і зборів, ураховуючи при цьому чинні ставки оподаткування та нормативи зарахування загальнодержавних податків до відповідних місцевих бюджетів й індексацію ставок окремих із них.

Бюджет Коцюбинської селищної територіальної громади складається із загального і спеціального фондів. До складу спеціального фонду бюджету включено бюджет розвитку, що має цільовий характер та призначення.

Показники дохідної частини бюджету громади на 2024 рік розроблені на базі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, які враховують дію правового режиму воєнного стану, та із застосуванням чинних норм податкового законодавства. При прогнозуванні дохідної частини було враховано:

– наявні статистичні показники, які використовуються при розрахунку прогнозних надходжень податків та зборів, зокрема за 2022 рік, очікувані макропоказники Мінекономіки на 2023 рік та прогнозні на 2024 рік;

– фактичне виконання дохідної частини бюджету за 10 місяців поточного року;

– застосування нормативу зарахування податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів відповідно до норм Бюджетного кодексу України (без урахування податку на доходи фізичних осіб від грошового забезпечення військовослужбовців).

Наведені прогнозні показники 2023 – 2024 років в умовах воєнного часу, при постійній зміні перебігу подій на фронті, зовнішніх та внутрішніх умов економічного розвитку, виникнення нових викликів та шоків для країни, є оцінкою у режимі реального часу із значним ступенем невизначеності, і враховуючи поточну мінливість соціально-економічної ситуації можуть бути уточнені та переглянуті як у бік покращення, так і у бік погіршення.

Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів на 2024 рік здійснено з урахуванням положень статей 98 та 99 Кодексу, а саме для:

- 24 обласних бюджетів окремо за очікуваним надходженням податку па прибуток підприємств у 2023 році та за очікуваним надходженням у 2023 році податку на доходи фізичних осіб;

- 1 438 бюджетів територіальних громад за очікуваним надходженням у 2023 році податку на доходи фізичних осіб.

Розрахунок здійснено з урахуванням таких параметрів:

Показник	Звітна дата	Суб'єкт надання інформації	Значення
Чисельність наявного населення	Станом на 01.01.2022	Державна служба статистики України	34,5 млн осіб
Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб з урахуванням кількості внутрішньо переміщених осіб, що вибули з адміністративно-територіальної одиниці	Станом на 25.07.2023	Міністерство соціальної політики України	47,5 тис. осіб
Очікувані надходження у 2023 році податку на доходи фізичних осіб (без урахування податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу'), що зараховується до обласних бюджетів	за 2023 рік	Міністерство фінансів України	31 118,1 млн грн
Очікувані надходження у 2023 році податку на прибуток підприємств, що зараховується до обласних бюджетів	за 2023 рік	Міністерство фінансів України	5 203,4 млн грн
Очікувані надходження у 2023 році 60% податку на доходи фізичних осіб (без урахування податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу), що зараховується до бюджетів територіальних громад	за 2023 рік	Міністерство фінансів України	124 436,0 млн грн

* без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Очікувані надходження до державного бюджету податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств розраховано з огляду на фактичні надходження цих податків за січень – серпень 2023 року та очікувані надходження за вересень – грудень 2023 року, обраховані на підставі частки надходження податків за вересень – грудень 2022 року у загальному обсязі надходження цих податків за 2022 рік.

З урахуванням зазначених параметрів середній рівень надходжень на 1 жителя, який використано під час розрахунку, складе для:

бюджетів територіальних громад	обласних бюджетів	
	по податку на доходи фізичних осіб	по податку на прибуток підприємств
3 742,45 гривень	966,12 гривень	179,58 гривень

Отже, базову дотацію отримують бюджети, у яких індекс податкоспроможності менше 0,9, або надходження на 1 жителя менше:

3 368,21 грн – з податку на доходи фізичних осіб для бюджетів територіальних громад;

869,51 грн – з податку на доходи фізичних осіб для обласних бюджетів;

161,62 грн – з податку на прибуток підприємств для обласних бюджетів.

Базову дотацію з державного бюджету у 2024 році отримають 1 032 місцевих бюджети, у тому числі: 18 обласних бюджетів та 1 014 бюджетів територіальних громад.

Реверсну дотацію передбачено для бюджетів, у яких індекс податкоспроможності більше 1,1, або надходження на 1 жителя більше:

4 116,70 грн – з податку на доходи фізичних осіб для бюджетів територіальних громад;

1 062,73 грн – з податку на доходи фізичних осіб для обласних бюджетів;

197,54 грн – з податку на прибуток підприємств для обласних бюджетів.

У 2024 році реверсну дотацію до державного бюджету будуть перераховувати 239 місцевих бюджетів, у тому числі: 4 обласних бюджетів та 235 бюджетів територіальних громад.

Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» передбачено положення про зупинення на 2024 рік дії статей 98 і 99 Бюджетного кодексу України щодо передачі реверсної дотації з місцевих бюджетів до державного бюджету.

Індекс податкоспроможності Коцюбинської селищної територіальної громади < 0,9, тому бюджет громади отримує у 2024 році базову дотацію з державного бюджету.

**Розрахунок горизонтального вирівнювання
податкоспроможності бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади
за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2024 рік**

Чисельність наявного населення	Кількість зареєстрованих ВПО	Населення з урахуванням	Очікуване надходження ПДФО за	Надходження ПДФО на	Індекс податкоспромож	Базова дотація (індекс до
		з				до

станом на 01.01.2022 (тис. чол)	урахуванням кількості ВПО, що вибули з адміністративно- територіальної одиниці станом на 25.08.2023 (за інформацією Мінсоцполітики) (тис. чол)	кількості ВПО, (тис. чол)	2023 рік (без урахування ПДФО з грошового утримання військових) (відрахування - 60%), (тис. грн)	1 жителя (грн)	ності бюджету	0,9 - компенсація 80%), (тис. грн)
17,6	-1,2	16,4	34 507,7	2 105,67	0,6	16 552,4

Прогнозні показники розраховані в програмному середовищі Eviews10 та базуються на використанні залежностей, що виявлені методами регресійного аналізу, між фактичними надходженнями податку та середньою заробітною платою штатних працівників, кількістю працюючих, ставкою податку, а також з урахуванням змін в обліку статистичних показників заробітної плати штатних працівників. Факторами впливу на спад надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2024 році, є застосування нормативу розподілу податку відповідно до норм бюджетного законодавства (без врахування податку на доходи фізичних осіб від грошового забезпечення військовослужбовців) із врахуванням поступового зростання ділової активності суб'єктів господарювання, виходячи з можливостей в періоди дії воєнного стану та ліквідації наслідків збройної агресії проти України.

Інформація про бюджетні показники за попередній, поточний, наступний бюджетні періоди в розрізі класифікації доходів, видатків та кредитування бюджету відображено в додатку 1.

Інформацію про хід виконання селищного бюджету за 2023 рік відображено в додатку 2.

Загальний обсяг доходів загального фонду бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади на 2024 рік визначений у сумі 144 480 736,0 грн, з них доходи загального фонду бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади (без врахування офіційних трансфертів) у сумі 94 329 036,0 грн та офіційні трансферти визначені у сумі 50 151 700,0 грн в т. ч.: базова дотація – 16 552 400,0 грн, освітня субвенція - 32 093 000,0 грн та дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету – 1 506 300,0 грн.

Спеціальний фонд становить – 10 404 320,0 грн, в тому числі цільовий фонд соціально-економічного розвитку селища Коцюбинського – 100 000,0 грн.

Загальний фонд

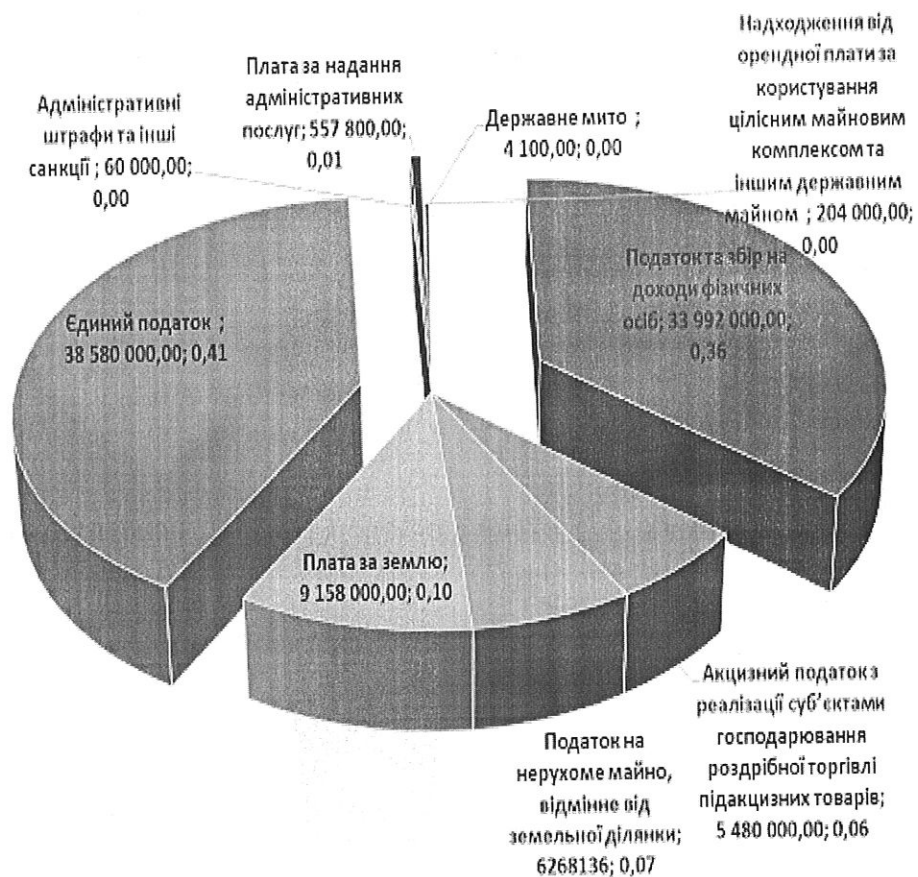
Прогноз доходів бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади на 2024 рік розроблений на базі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, які враховують дію правового режиму воєнного стану, та із застосуванням чинного податкового законодавства.

Обсяг доходів загального фонду бюджету Коцюбинської селищної територіальної громади на 2024 рік (без офіційних трансфертів) визначений у сумі 94 329 036,0 грн (діаграма 1):

- податок та збір на доходи фізичних осіб – 33 992 000,0 грн;

- податок на майно - 15 426 136,0 грн в тому числі: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – 6 268 136,0 грн та плата за землю – 9 158 000,0 грн;
- єдиний податок – 38 580 000,0 грн;
- акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів – 5 480 000,0 грн;
- адміністративні штрафи та інші санкції – 60 000,0 грн;
- плата за встановлення земельного сервітуту, за надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис), для забудови (суперфіцій) - 25 000,0 грн;
- плата за надання адміністративних послуг – 557 800,00 грн;
- державне мито – 4 100,0 грн;
- надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності – 204 000,0 грн.

Структура доходів загального фонду бюджету у 2024 році (без офіційних трансфертів)

Показники дохідної частини селищного бюджету розроблені з урахуванням наступних особливостей, зокрема:

Код 11010000 "Податок та збір на доходи фізичних осіб"